IX. ÉVFOLYAM
6. SZÁM
2014. JANUÁR
MEGJELENIK
HAVONTA

NAGY-KÜKÜLLŐ

„Nyelvében él a nemzet" - Gróf Széchenyi István

KÖZÉLETI ÉS KULTURÁLIS HAVILAP - "INGYENES, DE MEGFIZETHETETLEN"

Tisztújítások Szeben megye helyi RMDSZ szervezeteiben

RMDSZ
Szeben megyei szervezete

A Szeben megyei RMDSZ működési szabályzata értelmében, a medgyesi, nagyszebeni és erzsébetvárosi szervezetek elnökei a négy évre szóló mandátumuk végéhez közelednek.

A működési szabályzat értelmében: 2014. február 13-án – Medgyesen, 2014. február 21-én Nagyszebenben és 2014. február 27-én Erzsébetvároson kerül sor a tisztújító küldöttgyűlés megszervezésére, amelyen a fent említett szervezetek élére új elnököt, valamint választmányt választ a helyi szervezet Küldöttgyűlése.

A jelöltek legkésöbb három nappal a küldöttgyűlések időpontja előtt nyújthatják be jelölési szándékukat, amelynek tartalmaznia kell a jelölési szándéknyilatkozatot, valamint a jelölt önéletrajzát. Az elnöki tisztségre csak RMDSZ tagsággal rendelkező személy jelentkezhet.

Az iratokat az RMDSZ Szeben megyei szervezetének titkárságára lehet benyújtani.

Balázs Botond

2. oldal
Magyar oktatás

3. oldal
Elmélkedés

3. oldal
Konzuli nap Medgyesen

4. oldal
Tordai ediktum

5. oldal
2014-es év filmjei

6. oldal
Aktív diákok

A lap megjelenését támogatja a:

RMDSZ
COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY
TÁMOGATÓ AZ RMDSZ ÉS A COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY

MEDGYESI MADISZ

C.I.Bratianu út 32 szám
Millennium Ház
551003 Medgyes
Szeben megye
Tel/fax:0269 832 657
www.medgyes.ro

Az RMDSZ felhívást intézett a magyar oktatást hátrányosan érintő változtatások megakadályozására

Magyari Tivadar, az RMDSZ oktatásért felelős főtitkárhelyettese közleményben szólította fel a szülőket és pedagógusokat arra, hogy jelezzék, ha a magyar oktatás számára hátrányos változtatásokat vetnének fel számukra különféle értekezleteken. Magyari szerint az oktatás súlyos pénzhiányos állapotában – amelyről a kormány tehet – ezekben a hetekben különféle kényszermegoldásokat keresnek az iskolák, tanfelügyelőségek.

„Be kell látni, hogy egyes átszervezések az észszerűséget, a jobb működtetést szolgálják, más átszervezések, bár keserűek, elkerülhetetlenek. Híreket szereztünk olyan esetekről, főleg Maros és Kolozs megyében, hogy a kisebbségpolitika balkán bajnokai ezt a helyzetet bizonyos esetekben arra használnák, hogy megpróbálják kilencvenéves álmukat megvalósítani: megszüntetni a magyar oktatást adott intézetben. Úgy tűnik, hogy tesztelik az éberségünket, figyelmünket” – tájékoztatott Magyari, majd hozzátette: az ilyen esetekben úgy vetik fel magyar csoportok, osztályok megszűnését, költöztetését, átszervezését, csökkentését, mintha az kész tény, törvényszerű dolog, felülről kényszerített intézkedés, sőt a jobb oktatás céljából történne. Az oktatásért felelős főtitkárhelyettes elmondta: tapasztalták, hogy ilyen érvelések és rábeszélések nyomán a magyar szülők már-már belenyugodva fogadják el az országos változásokat.

„Nos, ne legyen így. Ezért az RMDSZ Oktatási Főosztálya arra kéri a szülőket és a pedagógusokat, hogy bármikor, bármilyen szülői értekezleten vagy valamilyen megbeszélésen, gyűlésen a legkisebb jelét is tapasztalják annak, hogy román részről valamely iskolai magyar osztály, magyar tagozat, óvodai csoport összevonását, költöztetését, megszüntetését, áthelyezését, jogi státusának vagy típusának megváltoztatást vetnék fel, ne egyezzenek bele, hanem még aznap értesítsék a tanfelügyelőség magyar tisztségviselőit, a helyi RMDSZ-t, illetve a Szövetség Oktatási Főosztályát vagy a Mikó Imre kisebbségi jogvédelmi szolgálatot” – hangsúlyozta az RMDSZ főtitkárhelyettese, aki szerint: egyes esetekben valamilyen változás akár indokolt is lehet, és szükségszerűen változtatni kell, még ha hátrányos is.

„Mivel ebben a változtatásban egyesek magyarellenes terveket is szőhetnek, az alapállás kezdetben az legyen, hogy először nem fogadunk el semmit, bármennyire is kész tényekként tálalják nekünk, még akkor sem, ha magyarul mondják, magyarokkal mondatják nekünk, és fűt-fát ígérnek. Akkor sem, ha arra hivatkoznak, hogy ez már valamilyen szinten egyeztetve volt a magyar érdekvédelemmel”– hívta fel a figyelmet Magyari Tivadar.

RMDSZ sajtóiroda

Kisebbségi norma nélkül a kettős mérce érvényesül

Fel kell oldani a koppenhágai dilemmát, a nemzeti kisebbségvédelem területén a tagállamoknak ugyanolyan politikai kritériumoknak kell megfelelniük, amelyeket az EU a tagjelöltektől már megkövetelt – ezen az állásponton van Winkler Gyula. Az RMDSZ európai parlamenti képviselője írásbeli hozzászólásban fejtette ki véleményét annak kapcsán, hogy szerda este Strasbourgban a plénumban a Koszovó európai integrációs folyamatával kapcsolatos határozatot vitatták meg a képviselők.

"Üdvözlöm a Koszovó integrációs folyamatáról szóló jelentést és a kérdés legutóbbi megvitatása óta eltelt időszak pozitív fejleményeit. Különösen fontosnak tartom az albán-szerb megbékélési folyamat eddigi eredményeit és egyetértek azzal a véleménnyel, hogy a koszovói hatóságoknak további lépéseket kell tenniük a szerb kisebbség bevonására, társadalmi integrációjára, anyanyelvhasználatára, kétnyelvű oktatására és a szerbek részvételére a koszovói politikai életben. Megelégedéssel nyugtázom, hogy a jelentés Koszovó elismerésére ösztönzi azt az öt tagállamot, amelyek ezt még nem tették meg" – hangsúlyozta hozzászólásában Winkler Gyula. Ugyanakkor azt is hozzáteszi, hogy a balkáni stabilizációs cél teljesítése érdekében magának az EU-nak is erőfeszítéseket kell tennie.

"Európa közelmúltjának történelme bebizonyította, hogy nem elegendő a csatlakozás előtt a politikai kritériumok, és ezen belül a nemzeti kisebbségek védelmére vonatkozó feltételek teljesítése, hiszen a csatlakozást követően az EU-taggá vált ország már nem köteles érdemben foglalkozni a nemzeti kisebbségek helyzetével. A megfelelő megoldást az EU-s szintű nemzeti kisebbségekre vonatkozó jogi keret megalkotása jelentené, amely az EU egészében megnyugtatóan rendezi az etnikai kisebbségek helyzetét, növeli a régiók és államok stabilitását. Amíg nem jön létre európai kisebbségi norma, az EU-ban továbbra is kettős mérce érvényesül" – fogalmazott az RMDSZ európai parlamenti képviselője.

Winkler Gyula több alkalommal is felhívta a figyelmet, hogy a Balkán stabilitásának megteremtését hozza a fokozatos uniós bővítés, annak megfelelően ahogy a térség államainak demokráciája erősödik. Az EP-képviselő szerint azonban a Balkán államainak uniós integrációja csak akkor tud a stabilitás garanciája lenni, ha megnyugtatóan rendezik a nemzeti és vallási kisebbségek helyzetét. Winkler Gyula azon a véleményen van, hogy az ún. koppenhágai dilemmát fel kell oldani és meg kell alkotni az uniós kisebbségvédelmi jogi keretet, amely mindegyik tagállamot arra kötelez, hogy védje a nemzeti, történelmi kisebbségeket, ez egy olyan döntés, amelyet már nem lehet halogatni.

RMDSZ sajtóiroda

Hosszas idők tapasztalatából - Elmélkedés -

Sajnos az elmúlt időszakban egyre inkább azt tapasztalom, hogy a Szeben megyei magyar közösség eltompult. A magyarság nem tart össze, mindenki, aki magyarságát felvállalta és a szíve még magyarul dobban, azt gondolya, hogy ő magyar ezen nem változtat semmi. Vajon így van tényleg ez? Vajon minden amit ezen túl teszünk, meggondolva vagy sem, kényelmességből vagy sem, az alátámasztatja azt, amit hiszünk. Vajon az, hogy mindenki külön, egyénként próbálja megéli a magyarságát anélkül, hogy egy összetartó közösségként próbáljunk megmaradni előségíti vagy hátráltatja azt, amiben még sokan hiszünk, de már egyre kevesebben tesszük?

A keserves tapasztalat az, hogy abban a pillanatban amikor az ember elszakad közösségétől, kezd elszakadni akarva-akaratlanul, (belátván vagy sem ezt a dolgot) egyben magyarságától is. Amikor márt egyénekként kezdjük megélni magyarságunkat lassan már nem figyelünk fel arra, hogy egyre többet beszélünk románul és egyre kevesebbet magyarul, magyarázatokat keresünk arra, hogy miért küldjük gyerekeinket román óvodába/iskolába, hogy miért nem ösztönözzük őket, de sokszor már magunkat se veszszük rá arra, hogy magyar rendezvényeken részt ve-gyünk, magyar könyveket olvassunk vagy akár sok esetben magyarul szólaljunk meg. És akkor a nap végén, mikor szembesülünk mi is a valósággal, a keserves, de reális helyzettel, vagy amikor teljesítenünk kell állampolgári kötelességeinket és el kell mennünk szavazni, akkor rákenünk mindent az RMDSZ-re és azt kérdezzük „igen, de mit tett az RMDSZ értem”?

A kérdés jogos, de a választ talán mindannyiunk tudja... Elég, ha csak körbenézünk és rájövünk arra, hogy nyugodtan kimehetünk a házból, elmehetünk egy munkahelyre, ahonnan nem küldenek haza, mert magyarok vagyunk, ha gyerekeinket magyar iskolába adjuk, akkor a város legkorszerűbb iskolájában tanulhatnak magyarul, templomainkba is elmehetünk, és talán oda is többször és többen kellene eljárnunk, magyar rendezvényeken vehetünk részt, van egy Millennium-Házunk, ahol nemcsak segítségre találunk, ha olyan gondokba ütközünk a mindennapok során, ami magyarságunkat illeti, de ugyanakkor kikapcsolódhatunk különböző aktivitások közben, magyar folyóiratokhoz/könyvekhez juthatunk, a magyar állampolgárság megszerzésében kérhetünk segítséget és még sok kisebb-nagyobb dolgot sorolhatnék fel, ami annak köszönhető, hogy ott voltak valakik, akik kiharcolták azt, hogy a romániai magyarságnak a jogait ne tiporják le és legyen egy magyar jövője.

Igen, ezzel foglalkozik az RMDSZ! Politikai szerepében próbálja magyar jövőnket bebiztosítani és könnyebbé tenni, iskolát épített újra ha kell, közösségi házakat építtet és épít (valamint fenntart), egyházainkat támogatja, magyar rendezvényeket szervez, kulturális és ifjúsági szervezeteket segít azért, hogy ezek a maguk rendjén tovább segíthessék közösségünk különböző rétegeit/korosztályait, olykor olyan aprónak tűnő, de ugyanakkor fontos dolgokig, hogy kilobbizza azt, hogy a város bejáratánál magyarul is ki legyen írva a város neve, vagy akár azt, hogy különböző utcák magyar neveket viselhessenek stb.

Sokszor talán inkább azt a kérdést kellene feltennünk, hogy „én mit teszek magyarságomért, vagy közösségemért”? Hányszor lépem át templomaink küszöbét, hányszor megyek el szavazatommal támogatni közösségünk jövőjét, milyen óvodába/iskolába küldöm gyermekeimet, hány magyar rendezvényen veszek részt, és itt is a lista még hosszas lehetne... De ezt a kérdést sokszor elfelejtjük feltenni saját magunknak!
És miért?

Talán könnyebb elrejtőznünk a kis kényelmes életünkbe és beolvadnunk a többség soraiba, elveszítvén minden értéket... kitörni egy darabot abból akik vagyunk! Elfogadjuk egyszerűen azt, amit sokszor elítélünk, éspedig azt az általános mentalitást, ami ezt az országot jellemzi már hosszas évtizedek óta, minden rossz szokással együtt...

Nézzünk magunkba és ne felejtsük el azt, hogy őseink az életükkel fizették ki a mi „kényelmünket”!

Fazekas Attila

Kihelyezett Konzuli Nap Medgyesen

Újból Kihelyezett Konzuli Napot szervez a Kolozsvári Magyar Konzulátus Medgyesen. Ezúttal az állampolgársági dossziék befogadásán kívül a választásokra valló regisztrációban is segítséget fognak nyújtani a konzulátus alkalmazottai, valamint, ha elegendő útlevél kérelmező lesz, akkor majd ezeket is itt helybe kérelmezhetik azok, akik az esküt letették és magyar állampolgárokká váltak. Ugyanakkor azok, akik letették már az esküt és időközben megérkeztek az irataik a Kolozsvári Főkonzulátusra (útlevél, születési igazolvány vagy házassági igazolvány) és ezeket még nem vette át, most meg tehetik ezt Medgyesen is.

Pár fontos információ a Kihelyezett Konzuli Napokkal kapcsolatban:

- A Kihelyezett konzuli napot Február 20-án szervezzük meg Medgyesen a Millennium-Házban (I.C. Bratianu utca, 32. szám)

- Azok akik most szeretnék betenni az állampolgársági kérelműket, megkérjük mielőbb jelentkezzenek irodánkon azért, hogy legyen idő a iratok beszerzésére, fordítására és a kérelmezési dossziék összeállítására.

- Akiknek megérkeztek az irataik a Kolozsvári Főkonzulátusra és fel szeretnék őket Medgyesen venni, annyit kell tudniuk, hogy ezeket csak személyesen lehet átvenni (1 fokú rokonság, vagy házaspár esetében egy kézzel irt meghatalmazással is átvehetők az iratok).

- Aki most szeretné regisztráltatni magát a Magyarországi választásokra, a konzulátus munkatársai segíthetnek a regisztrációs ív kitöltésében valamint elküldésében.

- Azok akik már magyar állampolgárok és útlevelet is szeretnének igényelni, amennyiben elegendő útlevél igénylő összegyűl, Medgyesen is megtehetik ezt, annyit kell viszont tudni, hogy az útlevél igénylésére az útlevél árát euróban kell kifizetni, és fel kell tudni mutatniuk a honosítási okiratot, vagy lakcímkártyájukat (megkérjük értesítsék irodánk munkatársait időben szándékukról).

- A Kihelyezett Konzuli Nap programja, várhatóan 10:00-16:00 –ig fog tartani ez alkalommal is, viszont bővebb információkat a 0269 832 657 telefonszámon kaphatnak.

Kémeri Attila

Ősz Előd: A közösségek döntési jogát erősítette meg a tordai ediktum

Mindenki úgy tudja, hogy az 1568-as tordai országgyűlésen mondták ki a vallászabadságot, illetve, hogy ekkor fogadták el a négy bevett erdélyi vallást. Tulajdonképpen azonban nem is erről van szó, konkrétan mikortól beszélhetünk négy erdélyi felekezetről?

Azt a folyamatot, amelynek része az 1568-as országgyűlés végzése, azt az európai történetírás újabban konfeszializálódásnak, vagy felekezetiesedésnek, felekezetképződésnek nevezi. Amikor 1520 körül elindulnak Európában a reformátori mozgalmak, akkor egyrészt nem új felekezeteket akarnak alapítani, a régi egyházat akarják megreformálni, tehát szó sincs akkor még felekezetalapításról. A római pápa kiátkozó bullái vezetnek el oda, hogy megjelennek az új reformátori felekezetek, azoknak is két iránya, a német és a svájci. A reformáció első évtizedeiben nem volt szükség vallásbékéket kötni, legfeljebb a római egyház és a reformátori egyház viszonyát kellett valamiképpen szabályozni. A felekezetképződés a svájci reformáció egységesülése következtében indul meg Kelet-Közép-Európában, amikor a genfi és zürichi teológusok Kálvin Istitutiojának köszönhetően közös nevezőre jut-nak. Kialakul egy svájci és egy német irány, a legnagyobb különbség a kettő között az úrvacsoratanban van. Ez szűrődik be az 1560-as években Erdélybe, elkezdődik egy fermentáció a reformáció egyházain belül. Ehhez a fermentációhoz csak hozzájárul, hogy az Itáliában kisebb, Lengyelországban nagyobb visszhangot kapott antitrinitarizmus Európában egyedül Erdélyben nyer magának széles teret. A felekezeti fermentáció közepette, az erdélyi protestánsok még mindig egységesek, abból a szempontból, hogy egy respublica reformationis, azaz Európa keleti végében lévő nagy protestáns világot akarnak megteremteni. Ez az 1560-as évek egyházpolitikájának a lényege. János Zsigmond végig olyan irányú rendelkezéseket hoz, hogy ahogy Angliában megvalósul egy anglikán államegyház, úgy Európa másik végében meg kell valósulnia egy nagy protestáns respublikának, és ez a két egyház fogja harapófogóba majd Európát, és tisztítja meg a pápizmus kovászától. Az 1560-as évek országgyűlési határozatait ebben a kontextusban kell érzékelni.

Az első felekezeti jellegű törés 1564-ben, a nagyenyedi zsinaton történik meg. Ahhoz, hogy jól lássuk az eseményeket, vissza kell nyúlni a középkori Erdély egyházi viszonyaihoz. Erdélyben gyakorlatilag két egyházi struktúra működött, az egyik az erdélyi püspökség Gyulafehérváron, amelyet a hagyomány szerint 1009-ben alapított István király. A másik a szászföld, amely nem tartozott a gyulafehérvári püspökség alá, hanem közvetlenül az esztergomi érsek alá tartozó vikariátus volt. A reformáció után ez a két struktúra is különbözőképpen fejlődik, a szászok 1550 körül megalakítják a saját reformátori püspökségüket, és oda csatolnak minden német ajkú gyülekezetet, az erdélyi egyházmegye határait többé-kevésbé megtartva, megalakul az erdélyi reformátori, vagy protestáns püspökség. Ennek a püspöke Alesius Dénes, vagy Dionisius Alesius szászfenesi lelkipásztor. Ez az az időszak, amikor Kolozsváron az igen tehetséges, jó szónok Dávid Ferenc kezd színre lépni és egyre nagyobb teret és vezető szerepet kíván magának a magyar szuperintendencián belül. Hangsúlyoznunk kell, hogy ez a felekezeti fermentáció elsősorban a magyar szuperintendencián belül következik be. Dávid Ferenc, illetve a köré csoportosuló lelkipásztorok, már a svájci reformációnak az úrvacsora tanai felé kezdnek kacsintgatni, 1559-ben jelenik meg Kálvin Institutiojának a végleges, mai napig kanonikus kiadása, szinte azt mondhatnánk, hogy a kálvinizmust, vagy a reformátusságot ettől az évszámtól számíthatjuk. A magyarok az 1550-es évek végétől egyre gyakrabban olvassák Kálvin műveit, a szászok közel tíz évvel később fedezik fel maguknak ezeket az iratokat. 1564-ben a nagyenyedi zsinaton megtörténik a szakadás, Alesius Dénest leteszi a zsinat a püspöki tisztségből, az új helvét úrvacsora tant valló Dávid Ferencet választják püspöknek. Viszont van egy záradéka a zsinatnak, hogy akik a régi, lutheri úrvacsora tanhoz húznak, azok rendeljék alá magukat a szász püspök, Hebler Mátyás egyháztartományának. Erre az egyházon belüli szakadásra, változásra reagálni kellett valamit az államhatalomnak is, és az 1564-es tordai országgyűlés kimondja, hogy az úrvacsorát akár szebeni, akár kolozsvári módon kiszolgáltatókat el kell „tárni", tehát szabad vallás-gyakorlatot biztosítanak. Hangsúlyozom, kétféle úrvacsorai tanítást és gyakorlatot enged meg, nem két felekezetnek a létjogosultságát, hanem, ha úgy tetszik kétféle hitbéli vélekedést. Következnek, majd 1566-ban országgyűlési határozatok, amelyek szintén a reformáció terjesztését szolgálják. Nem a felekezetek viszonyát szabályozzák ezek a rendelkezések, hanem a reformáció ügyének a terjesztését. Minden rendelkezés így kezdődik, hogy Isten igéjének terjednie kell, és a bálványozásnak pusztulni kell. Ezek után következik az 1568-as tordai országgyűlés végzése, amelyet szó szerint idéznék:

„Urunk őfelsége miképpen ennek előtte való gyűlésibe országával közönséggel az religio dolgáról végezött, azonképpen mostan és ez jelen való gyűlésébe azont erősíti, tudniillik, hogy midőn helyökön a prédikátorok az evangéliumot prédikálják, hirdessék, kiki az ő értelme szerint, és az község ha venni akarja, jó, ha nem penig senki kényszerítéssel ne kényszerítse az ő lelke azon meg nem nyugodván, de oly prédikátort tarthasson, az kinek tanítása ő néki tetszik. Ezért pedig senki az superintendensök közül, se egyebek az prédikátorokat meg ne bánthassa, ne szidalmaztassék senki az religióért senkitől, az elébbi constitutiók szerént, és nem engedtetik ezt senkinek, hogy senki fogsággal, avagy helyéből való priválással fenyögessön az tanításáért, mert a hit Istennek ajándéka, ez hallásból lészön, mely hallás Istennek igéje által vagyon."

Ebben benne van részben az az elv, amit Németországban fogalmaztak meg, cuius regio, eius religio, ugyanakkor a falu, a közösség kezébe helyezi a döntést.

Sokan azt mondják, hogy a vallás és lelkiismereti szabadság dekrétuma a tordai ediktum. Nem az. A középkorban egyéni szabadságjogokról nem beszélhetünk. A huszadik századi individualista törekvéseket ne vetítsük vissza, a közösségnek kellett meghatározni, hogy milyen prédikációt akar hallani, vagy milyen teológiai színezetű papokat kíván hallgatni. Gyakorlatilag itt a közösségek döntöttek, illetve jegyezzük meg, hogy az egyének alatt a patrónusok is értendők. Ha valamelyik patrónusnak az tetszett, hogy ilyen, vagy olyan tanítású prédikátort tartson, akkor ez megengedtetett neki. Másrészt tordai ediktumhoz szoktuk kötni a négy bevett vallás elismerését. A szövegből kiderül, hogy négy bevett vallásról szó sincs, nem is lehet. Római katolikus egyház gyakorlatilag ebben az időszakban nem létezik Erdélyben, Székelyföldön van néhány gyülekezet, illetve néhány római katolikusnak megmaradt főúr udvarában működik egy ferences, vagy éppen jezsuita prédikátor. A szászok egyháza még éppen a felekezet szervezési folyamat kezdetén van. A 70-es évek kezdetén lángolnak fel a lutheránus és kálvini nézetek közti ellentétek. A magyarok gyakorlatilag három vélekedést osztanak, de egyetlen egy szuperintendens alá tartoznak. Felekezeteknek még nem alakultak ki ebben az időben az egyházi struktúrái. Balázs Mihály bizonyította ezt egy tanulmányában, sem az 1568-as tordai országgyűlés, sem az 1571-es diéta nem mondja ki a négy bevett vallás szabadságát. A marosvásárhelyi 1571-es országgyűlés továbblép, és azt mondja, hogy a szuperintendens nem szólhat bele abba, hogy ki milyen tanítást követ, csupán fegyelmi szempontból tartoznak a felügyelete alá a papok, tehát aki fegyelmi, erkölcsi vétséget követ el, azt a szuperintendens köteles megbüntetni, elvenni a palástját, hogy ezáltal a világi törvénykezés ítélkezzen felette. Túl azon, hogy nem szól a négy bevett vallásról, az egyén lelkiismereti szabadságáról a végzés, mégis előre mutat, és előre vetíti azt, hogy Erdély mégis próbál a reformáció különböző irányzatai között valamiféle modus vivendi-t, valamiféle békés együttélést kialakítani. Európában, ha valahol vallásbéke megteremtésére szükség volt, azt azzal indokolták, hogy az ország békessége érdekében megengedik. A tordai ediktumnak teljesen más a jogalapja, utoljára hagyják az argumentációt: *„(...) mert a hit Istennek ajándéka, ez hallásból lészön, mely hallás Istennek igéje által vagyon"*. Ha úgy tetszik teológiai érveléssel végződik, így a kidolgozója is valószínű teológus volt. Mindannyiunk szeme előtt ott lebeg ilyenkor Kőrösfői-Kriesch Aladárnak a tordai országgyűlésről készített monumentális festménye, amikor Dávid Ferenc az országgyűlés előtt felemelt kézzel kihirdeti a vallásszabadságot. Biztos, hogy nem ő hirdette ki, annyi valóságalapja azonban van benne, hogy a határozat megszövegezésében része lehetett, valószínű ő volt az államigazgatáshoz legközelebb álló teológus, aki ihlethette ennek a határozatnak az argumentációját.

Gyakorlatilag az 1570-es években kezdenek a felekezetek megszilárdulni. Lukas Ungler szász püspök vaskézzel tartja meg egyházát a lutheránus ortodoxia mellett, és néha keményen üldözi a kálvinista lelkipásztorokat. Ott kialakul egy lutheránus egyház a 70-es évek végére, bár a 17. század elejére még lesz egy kripto-kálvinista püspökük. Ungler püspöksége azonban egyértelműen azt tűzi ki céljául, hogy lutheranizmust szilárdítsa meg. 1572-73 körül a Magyar szuperin-

folytatás a következő oldalon

folytatás az előző oldalról

tendencia is ketté oszlik. 1571-ben leteszik Dávod Ferencet és ismét Alesiust választják meg püspöknek. 1573-ban már elismerik Dávid Ferencet, mint az unitárius, vagy antitrinitárius egyház püspökét. 1573-tól beszélhetünk három protestáns szuperintendensről Erdélyben. Báthory István egyházpolitikájának köszönhetően a katolikus egyház is egyre nagyobb teret nyer, a jezsuiták fokozatosan megkapják a fejedelemtől a pusztán lévő kolostorok egy részét, és éppen a jezsuiták miatt vált szükségessé a római katolikus egyház státusának a rendezése. Kezdetben kicsit még megtűrt státusa van, azonban az 1580-as években a rendek már egyértelműen úgy nyilatkoznak, hogy ahol legalább 20 családfő a jezsuita páter szolgálatát kívánja, ott engedjék meg, nyilvánvaló, hogy itt már a szabad vallásgyakorlat felé mutat a tendencia. 1595-ben találkozunk először találkozunk országgyűlési végzésben tételesen a négy recepta religio, azaz a római katolikus, lutheránus, református és unitárius törvény beiktatásával. Tehát 1595 az év, amikortól bevett vallásokról beszélünk, de nem is lehetett korábban, hiszen középkori jogrendben egyház akkor van, ha van annak egy szervezeti kerete, van egy püspökség, egy szuperintendencia, vagy római katolikusok esetében vikariátus, vagy egy jezsuita rendtartomány kezdemény.

Mikortól beszélhetünk arról, hogy egy városban több felekezet is működik egymás mellett?

Gyakorlatilag már a 16. század 80-as éveiben, éppen a jezsuitákkal kapcsolatban előkerül ez a kérdés, ugyanis az unitárius Kolozsváron már megjelennek, Gyulafehérváron párhuzamosan a mai püspöki székesegyház protestáns templom, a Báthory templomban, amelynek a helyére a gyulafehérvári egyetem főépülete épült, zajlik a katolikus mise. Udvarhelyszéki falvakban már az 1620-as években Bethlen Gábornak kell ítélkezni arról, hogy melyik a maior pars, melyik a nagyobb felekezet, amelyik a templomot megkapja. Már a 16. század végén megjelenik, bár a városok, mezővárosok esetében megvan a domináns felekezet, Kolozsváron az unitárius, Marosvásárhelyen a református, a szász civitasokban, Brassóban, Besztercén, Szebenben a lutheránus, amelyek a városi tanácsok joghatósága alatt működnek. A tolerancia kapcsán még egyetlen kérdést meg kell említenünk. Az ortodoxok a relogio tolerata, a megtűrt vallás státust kapják, a religio recepta, a bevett vallással szemben. A román szakemberek ezt nagy elnyomásként élik meg, de ha végignézzük a fejedelemség viszonyát a bevett és a megtűrt vallások között, gyakorlatilag semmilyen különbség nincs. Tehát a megtűrt vallás is szabad vallásgyakorlatot jelentett. Egyetlen egy különbség volt. Amíg a négy bevett vallás püspökei alkotó tagjai voltak az erdélyi országgyűlésnek, a diétának, addig az ortodox, a görög-keleti, vagy a románok egyházának a püspöke, vagy vladikája nem volt az.

Ez azt is jelentette, hogy a románok templomot is építhettek maguknak?

Természetesen, és volt is rá sok példa, Báthory korában alakul ki, éppen a fejedelmi város mellett, igaz, hogy a várfalakon kívül, de szorosan a várfalakhoz tapadva az erdélyi román püspöki rezidencia. Azelőtt gyakorlatilag nincs az erdélyi románságnak intézménye. A moldvai, havasalföldi fel-felken egy-egy kóbor szerzetest püspöknek, akik hol ezen, hol azon a helyen, tudunk arról, hogy tíz évig Feleken, tíz évig a Nyugati havasok tövében, Remetén is tevékenykedett egy-egy püspök, de megszilárdult egyházi szervezetük nincs. Gyakorlatilag a románok egyházának az intézményes kerete is János Zsigmondnak köszönhetően alakul ki, amikor 1566-ban Szentgyörgyi György hátszegi papot kinevezi erdélyi román, nyilvánvalóan protestáns püspöknek, és meghagyja a papoknak, hogy rá hallgassanak, mindenki György szuperintendens szavának engedelmeskedjék. A Báthoryak már görög-keleti papot neveznek ki püspöknek, azán a 17. században megpróbálják alárendelni őket a reformtus püspöknek, vannak tehát reformációs törekvések, és ez a mai erdélyi ortodoxiára is kihat.

Mit jelentett az teológiailag a reformátusság számára, hogy van négy bevett vallás?

Teológiai szempontból elsősorban a hitvallási egységet teremtette meg a reformátusság számára. Amikor kimondják a négy bevett vallást, akkor az erdélyi református egyház már növekvő tendenciát mutat, lélekszámban is. A püspökei nem csak alkotó tagjai, hanem állandó hozzászólói, tehát tevékeny tagjai az országgyűlésnek, és úgy tűnik, hogy az egyházi intézmények is megszilárdulnak. 1577-től Tordai Sándor András püspökségétől kezdve úgy tűnik, hogy folyamatosan zajlik mind az esperesi, mind a püspöki vizitáció az erdélyi református egyházban, és gyakorlatilag az Erdélyi Református Egyház lesz az, aki a középkori egyház struktúráiból a legtöbbet megőriz. A mai egyházmegyei határaink közül némelyik, de a 18. Század végéig szilárd egyházmegyei határok megfelelnek a középkori római katolikus főesperességek határainak. A Hunyadi Református Egyházmegye szinte ezer éve ugyanazon határok között működik, ez az egyetlen egyházi struktúra, 1224-ből ismerjük az első esperesét, azóta ugyanazon a területen él, és még vannak ilyen példák. Ha úgy tetszik, akkor ez Erdélyi Református Egyház valósítja meg tulajdonképpen egyediként Európában, amit Lutherék elképzeltek, hogy az egyházat megreformáljuk. Marad a struktúra, szinte területileg is maradnak a struktúrák, változik a tanítás, változik az intézmény jellege, változna a hangsúlyok, de gyakorlatilag csupán átalakul, és kap egy másfajta hitvallási színezetet.

- A közreadás a szerkesztők beleegyezésével történt -

Szerkesztő: Kiss Gábor

2014 legvártabb filmjei

Azt már megszokhattuk, hogy ilyenkor, év elején, az elmúlt évet boncolgatjuk, listákat készítünk a legjobbakról, de ugyanakkor a roszszakról is: ki volt az év színésze, színésznője, melyik film volt a legdrágább, melyik volt pénzügyileg legsikeresebb s a lista folytatódhatna több ilyen témakörrel, de minket most más érdekel. Bármilyen szép is lenne a múlt (s igen, a tavaly igen sok jó/nagyon jó filmet láttunk), ajánlom, hogy figyelmünket a jövőre tereljük és együtt fedezzük fel, hogy mit lesz érdemes 2014-ben a mozikban megnézni.

A sok film közül azokat választottam ki, melyek a legvártabbak (nem föltétlenül kedvenceim), a legnagyobb port kavarják és nem véletlen, hogy a legtöbb folytatásos film. Hollywood már rég kitapasztalta, hogy ha valami működik egyszer, annak nagy az esélye, hogy másodjára, harmadjára (és a sort lehetne folytatni) is működjön, viszont az utobbi évek azt is bebizonyították, hogy az ismert út nem mindig sikeres, sőt még a legnagyobb sztárok sem vonzzák mindig a nézőket. Voltak már olyan esetek, amikor a folytatások meg sem közelítették az eredeti szinvonalát (gondolok itt a Matrix filmekre), nyilvánvaló, hogy a studiók inkább a bevételre gondoltak mintsem a sztorikra. A nézőket azért nem könnyű becsapni, egy jó előzetes még nem biztosítja a kasszasikert. Lássuk tehát mire várjunk.

A gyerekekkel kezdjük, akik biztos (és nem csak ők) el lesznek ragadtatva a Lego-kaland (Lego Movie) és Így neveld a sárkányodat 2 (How to train your dragon 2) filmektől. A minden gyerek által ismert építőkockák életre kelnek és biztos vagyok benne, hogy a történet sem fog senkit hidegen hagyni, hiszen a DC Comics figurái is megjelennek (Batman, Superman, Wonder Woman). A legvártabb rajzfilm a 2010-ben megjelent Így neveld a sárkányodat folytatása, Hablaty és Fogatlan (Hiccup, Toothless) kalandjait mutatja be, és akinek különös módon tetszett az első, annak jó híreim vannak: 2016-ra már a harmadik részre számíthatunk.

Ami újdonságnak számít az idei filmek között, a már rég nem jelentkező vallásos témájú film. Két filmben is lesz részünk: Darren Aronofsky Noé-ja (Noah) és Ridley Scott Exodus-a. Noét Russel Crowe (Gladiátor) alakítja, a poszter mottója pedig: "A világ vége csak…a kezdet", s gondolom ezzel mindent elmondtam a filmről. Scott filmjéről annyit lehet tudni, hogy Mózest - Christian Bale játsza, jelenleg a Kanári Szigeteken forgatnak és gondolom nagy lesz az érdeklődés a film iránt, mert ez a téma közel 50 éve nem volt megfilmesítve. Hogy a két film közül melyik lesz sikeresebb, azt nehéz megjósolni, hiszen a bibliai történeteket mindenki ismeri, nagyok az elvárások, de ugyanakkor nagy szavuk lehet a vallásos csoportoknak és az egyháznak a filmek sikerében vagy bukásában, egy azert mégis biztos: sok vitát fognak okozni. Ha a rendezők a történeteken sokat fognak változtatni, akkor biztosítva van a bukás.

Az idén újra találkozunk a Csodálatos Pókemberrel (The Amazig Spiderman 2), melynek cselekménye sok titkot rejt még, aki pedig látta a trailert, biztos el volt ragadtatva a nagyon látványos negatív szereplőtől Electro-tól (Jamie Foxx). Kíváncsi vagyok ha az Andrew Garfield – Emma Stone párnak sikerül ezuttal jobbat alakítani mint az első filmben, vagy ez is csak egy Pókemberes film lesz a sok közül.

Ha már a szuper-hősöknél tartunk, meg kell említeni az Amerika Kapitány 2-öt (Captain America: The Winter Soldier), melyet áprilistól láthatunk a mozikban és amelyben Amerika Ka-

folytatás a következő oldalon

folytatás az előző oldalról

pitánya, a Tél Katonája ellen fog harcolni, akit a román eredetű Sebastian Stan alakít. Az X-Men: Jövendő múlt napjai-t (X-Men: Days of future Past), története alapjául az 1981-ben megjelent képregény szolgált, a rendező szinte minden szereplőt visszahoz az előző filmekből. Megjelenésükkor nagy sikert arattak a Transformers filmek, remélem, hogy a negyedik rész legalább olyan jó lesz, mint a trilógia és azt hogy a rajongók az új szereplőket is meg fogják kedvelni (Shia LaBeouf helyét Mark Wahlberg vette át) az új robotokkal (dinobot) együtt. Ez a film a nyár bombája lehet, de a konkurencia is nagy, hiszen júliusban érkezik a Majmok Bolygója (Dawn of the Planet of the Apes) immár harmadik része, melyben Cézár, genetikailag fejlett majom-hadsereget gyűjt maga mellé és háborút indít az emberiség ellen.

2014-ben újra találkozni fogunk olyan hősökkel, szereplőkkel, szörnyekkel, akiket már rég nem láttunk, rég nem hallottunk semmit róluk, de lehet, hogy pont azért tűntek el ennyi ideig, hogy jobbak, nagyobbak, erősebbek vagy véresebbek legyenek a visszatérésükkor. Egy példa erre a Robotzsaru (RoboCop), akit 1993-ban láthattunk utoljára. Sokan már meg is feledkeztek róla, az újabb generációk még nem ismerik, éppen ezért a rendező nem egy új sztorit hoz, hanem az 1987-es filmet újítja fel. Kellemes találkozást okozhatnak a Tini Nindzsa Teknőcök (Teenage Mutant Ninja Turtles) is, nagy az esély arra, hogy sikeres legyen a film, már csak ha arra gondolunk, hogy a producer Michael Bay (Transformers sorozat), ha pedig ez megtörténik, a következő években egy új trilógiára szamíthatunk. Az atomgyík, Godzilla is újra meg fogja próbálni "tönkretenni" valamelyik amerikai metropoliszt, hogy milyen sikerrel, azt majd májusban tudhatjuk majd meg. Ez nem az 1998-as film folytatása, nem is fog ahhoz hasonlítani, hanem inkább az 1954-es Ishiro Honda rendezte japán film történetéhez kapcsolodik.

Az év vége két másik folytatásos filmet tartogat számunkra, amelyek egyben híres regények alapján készültek: a Hobbit 3-ik része (The Hobbit: There and back again) és Az éhezők viadala: A kiválasztott (The hunger games: Mockingjay, Part 1). Sokan azt mondhatnák, hogy Peter Jackson csak az óriási bevételért osztotta fel a csupán 200 oldalas J.R.R Tolkien regényt 3 három órás filmre (gondoljunk csak arra, hogy a Gyűrűk Ura sorozat is szinten olyan hosszú, mint a Hobbit). Egy érdekesség: Jackson csak két filmet tervezett, de olyan sok anyag gyűlt össze a forgatás alatt, hogy egy harmadikra is jutott. Azzal, hogy a cselekményt olyan pontokban szakítja meg, ahol a néző nem várja, azt biztosította, hogy aki egyszer elment megnézni a filmet, az bíztos, hogy a következőre is kiváncsi lesz. Nagyok az elvárások itt is, mivel az első két film nem emelkedett fel a Gyűrűk Ura szintjéhez, remélhetőleg nem maradunk keserű szájízzel majd decemberben amikor elbúcsúzunk a történelem legdrágább trilógiájától. Aki eddig nem látta a filmeket, csak a könyvet olvasta, azt ajánlom, ne probálkozzon, nagy csalódások fogják érni. Ugyanazt a kritikát kapta Az éhezők viadala is, amikor bejelentették, hogy a harmadik regényt két részre osztják (a második részt 2015-ben láthatunk). Amit pozitívumnak lehet tekinteni ezekben a filmekben, az Jennifer Lawrence, aki a főszereplőt Katniss Everdden-t játsza, akit a kritikusok nagy része az új színész-generációból a legjobbnak tart, nem hiába tüntették ki tavaly Oszkár-díjjal. Ha arra gondolunk, hogy a második film nem hozott semmi újat, csak a játék motivumát vitte tovább, a harmadikban kellemes meglepetés lehet, hogy ez a játék háborúvá alakul.

Ahogy minden évben lenni szokott, 2014 is biztos sok meglepetést fog okozni számunkra, úgy kellemest mint kellemetlent. A fentebb említett filmek csak kis részei annak az óriásnak, amit filmvilágnak nevezünk. Hogy miért exkluzív amerikai filmekről volt szó, könnyű magyarázat: Hollywoodban forog a legtöbb pénz, ott lehet egy filmet már egy évvel megjelenése előtt reklámozni (sokszor még befejezése előtt).

Abban is biztos vagyok, hogy sokan nem értenek egyet a listámmal, hogy bizonyos filmek miért vannak ott, esetleg miért hiányoznak mások. Ezek voltak azok a filmek, melyek minden lista elején ott voltak. Lehet, hogy több film is meg fog bukni a fentebbiekből, az sem kizárt, hogy a legnagyobb/legsikeresebb egy olyan film lesz, amelyikről senki sem hallott még vagy éppen most van forgatás alatt.

Tóth Zoltán

A szórvány aktív diákokat rejt

Az RMDSZ 2012-ben indította útjára a Szórvány cselekvési terv részét képező "Örökségünk Őrei - Fogadj örökbe egy műemléket" programot. A program célja a szórványban élő magyar közösségek identitástudatának megőrzése, a közösségi élet helyszíneinek biztosítása, az összetartozás érzéseinek kialakítása és fenntartása, épített örökségünk védelme, ápolása.

A program keretében, 2014. január 23.-án, a Medgyesi Nemzeti Gáz Iskola magyar tagozatának, XI. osztályos diákjai, Seicean Ildikó történelem szakos tanárnő segítségével avatták fel a Medgyesi Római Katolikus Szeplőtelen Fogantatás Plébánia Templom hivatalos weboldalát, honlapját. Mivel a város informatikai központjánál e történelmi központról nem volt kellő információ, Seicean Ildikó tanárnő kezdeményezésével indult a műemlék weboldalának készítése, szórólap szerkesztése.

Alapos munkával, információgyűjtéssel, képek készítésével elkezdtünk dolgozni a projekten és az eredmény, elvárásunk szerint értékelve volt mindazok által, akik jelen voltak az eseményen: diákok, pedagógusok, lelkészek, szülők, RMDSZ képviselők.

Az eseményt Seicean Ildikó tanárnő ismertette köszöntő beszédében. Ilica Hatt C. Júlia diák festményei színesebbe, értékesebbé tették az estét. Művei különösek, mert nem ceruzával vagy vízfestékkel, olajfestékkel vannak készítve, hanem új technikával: „Spray-Art".

„Néha egy kép sokkal többet rejt, mond, mint egy hosszú szöveg - ezért a szórólapon ke-

folytatás a következő oldalon

folytatás az előző oldalról

vés információ van, inkább képeket választottunk” mondották Fekete Sándor és Buryán Tünde diákok akik munkájukat mutattak be, egyelőre csak magyar nyelven, de hamarosan román és német nyelvre is lefordítják.

Iakab János Ervin, a honlap főszerkesztője, bemutatta rendre a weboldal menüpontjait, melyek a templom történetéről, látnivalóiról, kincseiről, elérhetőségeiről, eseményeiről szólnak. Egyelőre a honlap is csak magyar nyelven érhető el, de a következőkben a honlap elérhető lesz más nyelven is, a turisták bárhonnan érkeznének, fedezzék fel a műemléktemplom csodálatos rejtélyeit.

A honlap bemutatása után, a Báthory István Általános Iskola igazgatója, Szederjesi György hangsúlyozta a „Fogadj örökbe egy műemléket” című projekt fontosságát a magyar diákok számára: „E rendezvénysorozat igen jelentős, mert örökségünk őrei nemcsak a Báthory István Általános Iskola diákjai, hanem a lelkes magyar középiskolások is, akik gondoskodnak a műemlék népszerűsítésében” – mondta az igazgató.

A Római Katolikus Szeplőtelen Fogantatás Plébánia Templom plébánosa, Babota Tibor megköszönte a fiatalok lelkes és önzetlen munkáját.

Az RMDSZ Szeben megyei szervezetének elnöke, Dr. Balázs Béla megköszönte a munkát arra buzdítva a diákokat, hogy folytassák ugyanilyen lelkesen, ügyesen hisz Medgyes és környéke gazdag épített örökségünk rengeteg példájával, ezeket ápolni, „örökbe fogadni” identitástudatunk, összetartozásunk záloga lehet.

Az est versel zárult, Babits Mihály „Áldás a magyarra”.

Az új honlap címe:
www.rkemedgyes.jimdo.com

Buryán Tünde

Támogatóink:

EUROTAS KFT
Aurel Vlaicu utca, 94 szám
Tel: 0369/449726;
0743090906; 0743090938;

- GUMIABRONCSOK, VAS- ÉS ALUFELNIK MINDEN AUTÓRA VERHETETLEN ÁRON!
- GUMISZERVÍZ: SZERELÉS, EGYENSÚLYOZÁS, VULKANIZÁLÁS.

rulmenți, șuruburi, simeringuri, curele

HERASIB
YOUR SUPPLIER

RO - 551041 Mediaș
Str: Aurel Vlaicu nr. 104
Tel./Fax: 0269-842069
Mobil: 0740-063.748, 0752-294637
e-mail: vanzari@heraindustrial.ro

Elekes - Masszázs szalon

Frissítő és relaxáló masszázs, Reflexó masszázs (talp masz.), Cellulit-alakformáló masszázs, Terápia masszázs

Elérhetőség: Mihai Viteazul utca, 44. szám
(a katolikus templom udvarán)
Tel: 0727.399 936 / 0771.790 160

Birou Logistica MEDIAS : str. A. Vlaicu nr.106, 0744-588936,
Tel&Fax 0269-448049 Centru Tehnic SIBIU
str. St. cel Mare nr.102A, 0744-588369, Tel&Fax 0269-235549
web site : www.techservice.ro, e-mail : medias@techservice.ro

ISO 9001 SQCERT Certified quality system

ADEZIVI, ETANSANTI,
RULMENTI, CURELE, SCULE
ECHIPAMENTE SI
CONSUMABILE
INDUSTRIALE

TECH SERVICE

ŞCOALA DE ŞOFERI LEVY CAR

Pe lângă mult soare, pe timpul vacanței elevii și studenții beneficiază de 150 RON reducere pentru categoria dorită !!!

PRET NEGOCIABIL

S.C. LEVY CAR S.R.L.
MEDIAŞ
STR. LUCIAN BLAGA NR.2
TEL / FAX: 0269 - 831577
MOBIL: 0740-656.502 / 0769-072.119

audio expert — Sună bine! www.audioexpert.ro

RO - 551026, Mediaș
Str.I.Ghe.Duca, nr.32, et.1
Telefon/Fax: 0269-834.422
Mobil: 0740-063.748
E-mail: info@audioexpert.ro

bmt TRANS CONSTRUCT MEDIAS

MEDGYES
Szebeni út, 174 A szám
Tel. 0269 838 241
Fax 0269 806 242
e-mail:
office@bmttransconstruct.ro

- Lassan farsang közeleg, fény kergeti a telet. Erdő mélyén, völgy határon, jót táncolunk majd a bálon. -

Meghívó

A "Gyöngyvirág" néptánccsoport szeretettel meghív minden kedves érdeklődőt a farsangi mulatságunkra, melyet 2014. február 8-án (szombaton) szervezünk meg, az "AMICII" étteremben.

-A farsangi mulatság 20^{00} órakor kezdődik.

A SZERKESZTŐSÉG

Nagy-Küküllő
Főszerkesztő:
Fazekas Attila
Felelős szerkesztő:
Balázs Botond
Főmunkatársak:
Gál István-Attila, Kémeri Attila, Szatmári Ferenc, Buryán Tünde, Bordi Magdolna, Szatmári Noémi, Fekete Sándor

Technikai szerkesztés:
Fazekas Attila
Korrektúra:
Szilágyi Éva
Lap - arculat, imázs:
Fazekas Attila

Megjelenik havonta a medgyesi MADISZ gondozásában.

A lap elektronikus formában is olvasható a www.medgyes.ro honlapon.
Postacím:
jud: Sibiu loc: Mediaș str: C.I.Brătianu Nr:32 Cod: 551003
E-mail:
nagy_kukullo@medgyes.ro
Nyomdai kivitelezés:
S.C. Tipo Trib S.R.L.
ISSN - 2247 0115
www.medgyes.ro